

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 119/13

Λουξεμβούργο, 26 Σεπτεμβρίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση C-509/11
ÖBB-Personenverkehr AG

Σε περίπτωση σημαντικής καθυστέρησης τρένου, ακόμη και αν αυτή οφείλεται σε περιστατικό ανωτέρας βίας, οι επιβάτες έχουν δικαίωμα να επιστραφεί σ' αυτούς μέρος του αντιτίμου του εισιτηρίου σιδηροδρομικής μεταφοράς τους

Ο μεταφορέας δεν δύναται να επικαλεσθεί τους κανόνες του διεθνούς δικαίου, που τον απαλλάσσουν, σε περίπτωση ανωτέρας βίας, από την αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε λόγω καθυστέρησης, προκειμένου να εκφύγει της υποχρέωσής του σχετικά με την επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου

Ο κανονισμός σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών¹ προβλέπει ότι η ευθύνη των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων σε περίπτωση καθυστέρησης διέπεται από τους ενιαίους κανόνες σχετικά με τη σύμβαση διεθνούς σιδηροδρομικής μεταφοράς επιβατών και αποσκευών², υπό την επιφύλαξη των εφαρμοστέων στον τομέα αυτό διατάξεων του κανονισμού.

Σύμφωνα με τους ενιαίους κανόνες, οι οποίοι εμπίπτουν στο διεθνές δίκαιο και επαναλαμβάνονται σε παράρτημα του κανονισμού, ο σιδηροδρομικός μεταφορέας είναι υπεύθυνος έναντι του επιβάτη για τη ζημία που προκύπτει από το γεγονός ότι, λόγω της καθυστέρησης, το ταξίδι δεν μπορεί να συνεχιστεί την ίδια ημέρα ή η συνέχισή του δεν είναι λογικά απαιτητή την ίδια ημέρα. Πάντως, η ευθύνη του μεταφορέα αποκλείεται όταν η καθυστέρηση οφείλεται στην επέλευση περιστατικού ανωτέρας βίας, ήτοι, μεταξύ άλλων, σε περιστάσεις άσχετες προς τη σιδηροδρομική εκμετάλλευση που ο μεταφορέας δεν μπορούσε να αποφύγει.

Ο κανονισμός προβλέπει ότι ένας επιβάτης, του οποίου το δρομολόγιο έχει καθυστέρηση μίας ώρας και άνω, μπορεί να ζητήσει από τη σιδηροδρομική επιχείρηση τη μερική επιστροφή του κομίστρου που αυτός έχει καταβάλει. Η εν λόγω αποζημίωση ανέρχεται τουλάχιστον στο 25 % του κομίστρου για καθυστέρηση 60 έως 119 λεπτών και τουλάχιστον στο 50 % του κομίστρου για καθυστέρηση 120 λεπτών και άνω. Ο κανονισμός δεν προβλέπει καμία εξαίρεση όσον αφορά αυτό το δικαίωμα αποζημίωσης του κομίστρου όταν η καθυστέρηση οφείλεται σε περιστατικό ανωτέρας βίας.

Στο πλαίσιο αυτό, το Verwaltungsgerichtshof (Διοικητικό Δικαστήριο, Αυστρία) ζήτησε από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διευκρινίσει αν μια σιδηροδρομική επιχείρηση μπορεί να απαλλαγεί από την υποχρέωσή της να καταβάλει αποζημίωση κομίστρου όταν η καθυστέρηση οφείλεται σε περιστατικό ανωτέρας βίας. Το Αυστριακό Διοικητικό Δικαστήριο οφείλει να αποφανθεί επί προσφυγής την οποία άσκησε η αυστριακή σιδηροδρομική επιχείρηση ÖBB-Personenverkehr AG κατά της αποφάσεως με την οποία η αυστριακή επιτροπή ελέγχου στον τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών υποχρέωσε την ως άνω επιχείρηση να προβεί σε κατάργηση μιας διατάξεως η οποία περιλαμβάνεται στους γενικούς όρους συναλλαγών, τους οποίους εφαρμόζει η ως άνω επιχείρηση, και η οποία αποκλείει την καταβολή οποιασδήποτε αποζημίωσης σε περίπτωση ανωτέρας βίας.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 1371/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών (ΕΕ L 315, σ. 14).

² Ενιαίοι κανόνες σχετικά με τη σύμβαση διεθνούς σιδηροδρομικής μεταφοράς επιβατών και αποσκευών, που αποτελούν μέρος της Συμβάσεως περί των διεθνών σιδηροδρομικών μεταφορών της 9ης Μαΐου 1980, όπως τροποποιήθηκε με το πρωτόκολλο του Βιλνιους της 3ης Ιουνίου 1999.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο διαπιστώνει, ευθύς εξ αρχής, ότι **ο ίδιος ο κανονισμός δεν απαλλάσσει τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις από την υποχρέωσή τους να καταβάλουν αποζημίωση κομίστρου όταν η καθυστέρηση οφείλεται σε περιστατικό ανωτέρας βίας.**

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι οι **ενιαίοι κανόνες**, οι οποίοι απαλλάσσουν τον μεταφορέα από την υποχρέωσή του να καταβάλει αποζημίωση σε περίπτωση ανωτέρας βίας, αφορούν μόνον το δικαίωμα των επιβατών για **αποκατάσταση της ζημίας** την οποία προκάλεσε η καθυστέρηση ή η ακύρωση ενός δρομολογίου. Αντιθέτως, η προβλεπόμενη από τον **κανονισμό** αποζημίωση, η οποία υπολογίζεται βάσει του κομίστρου, έχει έναν τελείως διαφορετικό προσανατολισμό, δηλαδή κατατείνει στην **αντιστάθμιση του τιμήματος που κατέβαλε ο επιβάτης ως αντάλλαγμα για υπηρεσία της οποίας η παροχή δεν εκπληρώθηκε κατά τρόπο σύμφωνο προς τη σύμβαση μεταφοράς**. Επιπλέον, πρόκειται για μορφή τυποποιημένης και κατ' αποκοπήν χρηματοοικονομικής αντισταθμίσεως, σε αντίθεση με το προβλεπόμενο από τους ενιαίους κανόνες καθεστώς ευθύνης που προϋποθέτει την εξατομικευμένη εκτίμηση της προκληθείσας ζημίας. Εξάλλου, δεδομένου ότι τα δύο αυτά καθεστώτα ευθύνης είναι τελείως διαφορετικά, οι επιβάτες, πέραν της κατ' αποκοπήν αποζημιώσεως, μπορούν επίσης να ασκούν αγωγές αποζημιώσεως δυνάμει των ενιαίων κανόνων.

Υπό τις συνθήκες αυτές, **το Δικαστήριο συνάγει ότι οι αιτίες απαλλαγής από την ευθύνη του μεταφορέα, οι οποίες προβλέπονται από τους ενιαίους κανόνες, δεν έχουν εφαρμογή στο πλαίσιο του συστήματος αποζημιώσεως που έχει θεσπίσει ο κανονισμός**. Συναφώς, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι οι προπαρασκευαστικές εργασίες του κανονισμού καταδεικνύουν απερίφραστα ότι ο νομοθέτης της Ένωσης είχε τη βούληση να επεκτείνει την υποχρέωση καταβολής αποζημιώσεως του κομίστρου και στις περιπτώσεις στις οποίες οι μεταφορείς απαλλάσσονται από την ευθύνη τους όσον αφορά την καταβολή αποζημιώσεως δυνάμει των ενιαίων κανόνων.

Το Δικαστήριο απορρίπτει, επίσης, την κατ' αναλογία εφαρμογή των σχετικών με την ανωτέρα βία κανόνων που περιλαμβάνονται στις διατάξεις που αφορούν τα δικαιώματα των επιβατών που χρησιμοποιούν άλλα μέσα μεταφοράς, όπως το αεροπλάνο, το πλοίο, το πούλμαν και το λεωφορείο. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι οι διάφοροι τρόποι μεταφοράς δεν είναι εναλλάξιμοι όσον αφορά τους όρους χρησιμοποίησής τους, η κατάσταση στην οποία τελούν οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους διάφορους τομείς μεταφορών δεν είναι συγκρίσιμη.

Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Δικαστήριο απαντά ότι **μια σιδηροδρομική επιχείρηση δεν δύναται να συμπεριλάβει, στους γενικούς όρους μεταφοράς τους οποίους εφαρμόζει, ρήτρα που να την απαλλάσσει από την υποχρέωσή της να καταβάλει αποζημίωση κομίστρου λόγω καθυστέρησης, όταν η καθυστέρηση αυτή οφείλεται σε περιστατικό ανωτέρας βίας.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" 📠 (+32) 2 2964106